

5 Директор Публічної бібліотеки ім. Г. С. Сковороди Чорнухинської селищної ради Микола Булда своїм подвижництвом доводить: немає другорядних поселень, бо в кожному живуть неповторні люди

6 Цими липневими днями на Сумщині відзначають 362-гу річницю Конотопської битви, в якій козаки під орудою гетьмана Івана Виговського перемогли московське військо

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СУБОТА, 10 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№132 (7000)

ЦИТАТА ДНЯ

СЕРГІЙ МАРЧЕНКО:

«Підтримка МВФ дуже важлива. Економічна ситуація поліпшується, але для забезпечення макроекономічної стабільності дуже важливо бути у програмі з МВФ».

Міністр фінансів про прогрес у реформах, необхідних для продовження співпраці з фондом

Тариф «Місячний» попиту не має

ГАЗ. Із 1 липня 2021 року ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» пропонує клієнтам нову ціну на блакитне паливо. Його реалізовуватимуть за єдиною ціною в межах річного тарифного плану «Фіксований». Єдина ціна становить 7,96 гривні за кубометр (з ПДВ, без вартості доставки).

Тарифний план «Місячний» скасували через його непопулярність і відсутність заявок на підключення. «Компанія не отримує заявки на зміну тарифного плану і не бачить потенційної вигоди в переході клієнтів на обслуговування за його умовами. «У клієнтів газопостачальної компанії, які підключили тарифний план «Річний» у 2020 році, ціна та умови залишаються незмінними до завершення укладеного договору», — повідомляє пресслужба компанії.

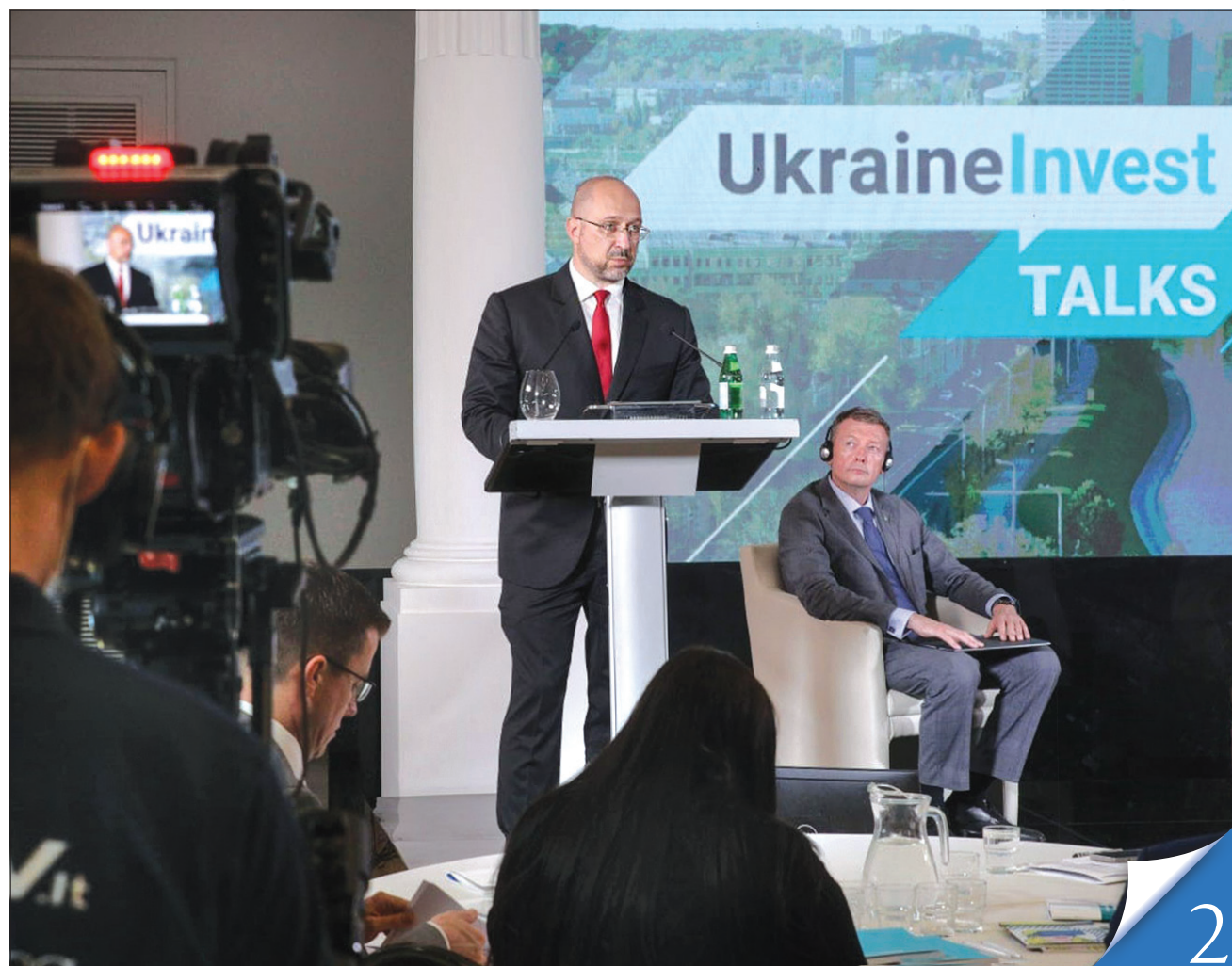
Вартість газу для клієнтів постачальника «останньої надії» в липні становить 11,05 гривні за куб. На таких умовах компанія обслуговує 600 тисяч будинків у Донецькій, Херсонській, Полтавській, Житомирській, Запорізькій і Тернопільській областях. Цю ціну розраховують щомісяця за спеціальною формулою, затвердженою Кабінетом Міністрів.

ЦИФРА ДНЯ

26,3 млрд грн

видатків на боротьбу з COVID-19 спрямовано за пів року. Це на 6,8 млрд грн більше, ніж на початок червня

Упевнений крок шляхом розвитку

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль переконаний, що збільшення інвестиційної активності може стати одним із драйверів зростання економіки

ЗМІНИ. Проведення у Вільнюсі четвертої Конференції з питань реформ в Україні свідчить про високий рівень діалогу й міцної співпраці

Газета для тих, хто приймає рішення

Триває передплата на 2021 рік. Передплату приймають усі відділення поштового зв'язку. Також її можна оформити на сайті: www.presa.ua ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua

ОПЕРАТИВНО

друкуємо закони України, укази і розпорядження Президента, урядові рішення, адже більшість із цих документів набирають чинності саме з дня опублікування в «Урядовому кур'єрі»

ОБ'ЄКТИВНО

висвітлюємо діяльність глави держави, роботу Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади в центрі та на місцях

КОМПЕТЕНТНО

на запитання читачів відповідають авторитетні спеціалісти: урядовці, юристи, учені, лікарі

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

для ветеранів війни, пенсіонерів, чорнобильців, студентів

для інших передплатників та підприємств і організацій

на 1 місяць 32 грн 57 грн
на 3 місяці 96 грн 171 грн

Соціальний передплатний індекс 40227

УВАГА! Послуга за приймання передплати на 2021 рік – безкоштовна.

Передплатний індекс 61035

4 820103 080053

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 12 липня 2021 року

USD 27.3234

за 1 долар США

EUR 32.4056

за 1 євро

RUB 3.6816

за 10 рублів

AU 49255.62

AG 710.83

за 1 трійську унцію

PT 29955.19

PD 77050.9

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Звитяга української зброї

НАША СЛАВА. Цими липневими днями на Сумщині відзначають річницю битви, в якій козаки під орудою гетьмана Івана Виговського перемогли московське військо

Ігор ЛИСИЙ

для «Урядового кур'єра»,
фото автора

Серед найяскравіших сторінок української історії — Конотопська битва. У різних джерелах її називають Соснівською або Шаповалівською. Проте сутність від цього не змінюється — 362 роки тому неподалік Конотопа гетьман Іван Виговський здобув найближчу перемогу над московським військом. Хоч зиск від неї виявився меншим від очікуваного, битва залишилася в історії назавжди.

Переддень

Як відомо, в 1654 році гетьман Богдан Хмельницький уклав угоду з московським царем. Пошук союзників у боротьбі проти Польщі сприяв перемовинам із північним сусідом. Зрештою в Переяславі було підписано Березневі статті, через три століття широко розрекламовані комуністичними ідеологами як возз'єднання двох братніх народів.

Проте реалії виявилися іншими. Уже під час підписання угоди московські посли відмовилися присягати своїм союзникам. На жаль, тоді цьому факту не надали особливої уваги. Проте він яскраво пояснював сутність ставлення москвитів до України. Цар розглядав нашу державу не як рівноправного союзника, а як чергового васала. І відмовою від присяги ця політика не обмежилася — різноманітні утиски посилювалися на волелюбних українців.

Зрозумівши свою помилку, Богдан Хмельницький починає шукати нових союзників, проте у 1657 році його життєвий шлях обривається. Після нетривалого гетьманування Юрія Хмельницького гетьманською булаву отримав Іван Виговський. Він укладає Гадяцьку угоду з Польщею. У відповідь Москва починає вторгнення в Україну.

У квітні 1659-го на шляху московського війська постав Конотоп. Оборону тодішнього сотенного містечка керував ніжинський полковник Григорій Гуляницький.

Дворазовий олімпійський чемпіон із греблі на байдарках уродженець Сумщини Олександр Шапаренко в гостях у конотопських козаків (2016 рік)

Козаки гетьмана Івана Виговського перемагають московську кінноту у битві під Конотопом

Він із чотиритисячним загonom 70 днів утримував місто, надавши змогу Івану Виговському зібрати військо та знайти союзників. Українцям допомагали польські, сербські та молдавські вояки, а також кримські татари.

Герць

Зібравши військо, Виговський непоміченим (бо мав чудову розвідку) підійшов до обложеного Конотопа. 29 червня (за старим стилем — прим. автора) 1659 року він несподівано атакував ворога, захопив багато коней і почав відступати. Розцінивши його дії як нерозважливість, московські воєначальники почали погоню. Особливо гарячкував

князь Семен Пожарський. За словами літописця, «запалений Марсовим бажанням», він адресував ворогові шедеври ненормативної лексики.

Але ні Пожарський, ні його соратники так і не зрозуміли задум гетьмана. Іван Виговський намагався заманити ворожі війська в пастку. Це йому вдалося. Коли москвити підійшли до р. Куколка і почали герць з основними силами гетьмана, козаки зруйнували загату на річці. Потіки води вмили перетворили поле битви на болото. Москвитів атакували з обох боків — татари випробували на міцність лівий фланг, а Виговський із загонами найманців ударив у тил справа.

За кілька годин від московського війська залишилися жалюгідні рештки. Як писав Іван Виговський «Усі полковники, ротмістри, капітани або полягли на полі битви, або пішли в татарську неволю...». У полон потрапили також кілька московських князів. А перелічити трофеї просто неможливо.

Ті москвити, кому пощастило залишитися живим і уникнути полону, кинулися тікати в напрямку Путивля. До річки Сейм їх переслідували козаки, проте далі вони не пішли.

Наслідки

Українські війська припинили переслідування во-

рога не випадково. Бо в тилу підіймала голову підтримувана Москвою опозиція гетьмана. Саме розбрат у часи, влучно названі Руїною, завадив сповна використати блискучу перемогу під Конотопом.

У багатьох виданнях можна докладно прочитати про паніку в Московському царстві після звістки про катастрофу під Конотопом. За словами російського історика XIX ст. Сергія Соловйова, «у жалібній одежі вийшов цар Олексій Михайлович до народу, й жах охопив Москву». Важко сказати, якими були б наслідки битви, якби Іван Виговський не мав у тилу п'ятої колони і мав би змогу дійти до ворожої столиці. Адже достеменно відомо про зведення довкола Москви додаткових укріплень та плани евакуації царської родини за Волгу.

Хоча використати перемогу в Конотопській битві повною мірою не вдалося, применшити її значення неможливо. Це і яскрава демонстрація військового мистецтва козаків, і розвінчання міфу про відсутність збройних протистоянь між українцями та москвитами, і багато інших аспектів, які заслуговують окремого дослідження.

Пам'ять

Найперша згадка про вшанування цієї події датується 1667 роком.

Саме тоді гетьман Іван Брюховецький звернувся до царя з проханням надати з казни старі гармати для переплавки їх на дзвони. Гетьман планував побудувати на пошану загиблих у Конотопській битві «храм чотирідесяті мучеників». Церкву було зведено в передмісті Конотопа Дрижівці. Офіційно вона називалася Вознесенською, а в народі утвердилася назва Сорокасвятська.

Цікаво, що в багатьох виданнях дорадянського часу можна знайти інформацію про Конотопську битву. А ось далі на цю подію було накладено жорстке табу, оскільки в теорію про братні народи бітва аж ніяк не вписувалася.

Пам'ятник гетьману Івану Виговському в с. Шаповалівка

Лише в останні роки існування Радянського Союзу ситуація змінилася. А вшанування визначної перемоги під Конотопом було започатковано на початку 90-х років минулого століття. Розпочавшись із досить скромного заходу, який проводили восени в с. Шаповалівка (побутувала думка, що на початку липня святкування перешкодить польовим роботам), відзначення чергової річниці поступово набирало обертів, досягнувши апогею до свого 350-річчя.

На в'їзді до с. Шаповалівки було встановлено пам'ятний знак у вигляді козацьких шабел, хрест і капличка, у самому селі — пам'ятник Івану Виговському.

Але потім вшанування поступово ставало скромнішим. Після виборів 2010 року нова влада дотримувалася діаметрально протилежних поглядів на згадану подію, тому за кілька років усі зусилля організаторів підняти рівень заходу були зведені нанівець.

Після Революції Гідності масштаб святкування відновився. Почесними гостями щороку є представники кримськотатарського народу, атмосферу свята чудово доповнює Всеукраїнський фестиваль «Козацький родослав».

Вшановують пам'ять про битву і в самому Конотопі. Свого часу в місті відкрили пам'ятний знак із нагоди 356-ї річниці перемоги війська під проводом гетьмана Виговського.

Торік карантин завадив проведенню урочистостей. А ось нинішнього літа вони вкотре нагадують нащадкам про міць і силу української зброї та духу.

Святкування річниці Конотопської битви у селі Шаповалівка часто залежало від політичної ситуації в державі

